

คำสั่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๘/๒๕๕๗

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของธนาคารอาคารสงเคราะห์เกี่ยวกับ
บัญชีเงินฝาก

ผู้อุทธรณ์ : กรมสรรพากร
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : ธนาคารอาคารสงเคราะห์

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า กรมสรรพากรโดยสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร ๔ ผู้อุทธรณ์มีหนังสือ ที่ กค ๐๗๐๕.๐๔/กร.๖/๖๕๓๕ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๗ ถึงกรรมการผู้จัดการธนาคารอาคารสงเคราะห์ ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากที่มีชื่อบุคคลดังต่อไปนี้เป็นเจ้าของหรือเจ้าของร่วม

๑. นางสาว ก.
๒. นาย ข.
๓. นาง ค.
๔. นาย ง.

ธนาคารอาคารสงเคราะห์มีหนังสือ ที่ กค.ล. ๕๙๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ถึงผู้อุทธรณ์ ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่า เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งตามมาตรา ๒๔ ธนาคารจะเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลมิได้

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือ ที่ กค ๐๗๐๑/๕๔๑๙ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๗ ถึงประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ อุทธรณ์คำสั่งธนาคารอาคารสงเคราะห์ที่มิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คำสั่ง ที่ สค ๘/๒๕๕๗

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ เหตุผลที่ธนาคารอาคารสงเคราะห์ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร คำชี้แจงของผู้อุทธรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว สรุปความได้ว่า นางสาว ก. นาย ข. นาง ค. และนาย ง. ได้ยื่นคำร้องขอคืนภาษีอากร ตามแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และได้รับเงินภาษีอากรคืนไปเรียบร้อยแล้ว ต่อมา ผู้อุทธรณ์ได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องในการใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนที่ต้องชำระเงินหรือส่งคืนเงินภาษีอากรที่คืนเกินไป ตามแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ยื่นมานั้น ปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวใช้สิทธิหักค่าลดหย่อนไม่ถูกต้อง ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรที่กำหนดไว้ เมื่อมีการปรับปรุงการคำนวณภาษีให้ถูกต้องแล้ว บุคคลเหล่านั้นต้องชำระภาษีเกินกว่าที่คำนวณไว้ตามแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือแจ้งให้ส่งคืนเงินภาษีอากรที่ส่งคืนผิดพลาด (ค.๓๑) และมีหนังสือแจ้งเตือนให้ชำระเงินหรือส่งคืนเงินที่เกินไปให้บุคคลดังกล่าวทราบแล้ว แต่ยังไม่มีการชำระเงินหรือส่งคืนเงินภาษีอากรที่คืนเกินไปกลับไปให้กรมสรรพากรแต่อย่างใด

ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมฯ ผู้อุทธรณ์ชี้แจงสรุปความได้ว่า โดยทั่วไปหากเป็นในเรื่องของภาษีอากรค้าง ผู้อุทธรณ์จะมีอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ในการสั่งยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบเสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากรได้ทั่วราชอาณาจักร โดยมีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่งได้ และตามมาตรา ๑๒ ตรี ผู้อุทธรณ์มีอำนาจในการออกหมายเรียกผู้ต้องรับผิดชอบชำระภาษีอากรค้างและบุคคลใดๆ ที่มีเหตุอันเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาให้ถ้อยคำ ให้นำบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานอื่นอันจำเป็นแก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาตรวจสอบ หรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานสรรพากรทำการตรวจค้นหรือยึดบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นของบุคคลดังกล่าวได้ แต่ในกรณีนี้ ผู้อุทธรณ์เห็นว่าไม่เข้าลักษณะเป็นภาษีอากรค้าง ดังนั้น ผู้อุทธรณ์จึงไม่มีอำนาจดังกล่าว ผู้อุทธรณ์จึงได้ขอความร่วมมือไปยังธนาคารต่างๆ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารออมสิน และธนาคารเอกชนหลายแห่งเพื่อตรวจสอบข้อมูลบัญชีเงินฝากและยอดเงินฝากของบุคคลทั้งสี่ และได้รับความร่วมมือจากธนาคารดังกล่าวในการตรวจสอบข้อมูล และแจ้งกลับมายังผู้อุทธรณ์ ยกเว้น ธนาคารอาคารสงเคราะห์ที่ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูล ผู้อุทธรณ์มี

คำสั่ง ที่ สค ๘/๒๕๕๗

ความเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอไม่เป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เนื่องจากบุคคลเหล่านั้นเป็นผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายให้ถูกต้อง โดยไม่ชำระภาษีอากรที่คืนเกินไปคืนให้แก่ผู้อุทธรณ์ ซึ่งผู้อุทธรณ์เป็นบุคคลที่มีอำนาจตามข้อยกเว้นในมาตรา ๒๔ (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่กำหนดว่า เป็นการเปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าจะเป็นคดีประเภทใดก็ตาม ซึ่งไม่จำเป็นต้องขอความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูล และการขอทราบข้อมูลดังกล่าวก็เพื่อเป็นการสืบสวนและการสอบสวนในการสืบหาทรัพย์สิน เพื่อรัฐจะได้ทำการยึดอายัดทรัพย์สิน ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อไป

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาเบื้องต้นว่าผู้อุทธรณ์ในฐานะหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ทรงสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ เห็นว่า เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ก็เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานต่างๆ ของรัฐ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของตนได้ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเป็นกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ มิได้ให้สิทธิแก่หน่วยงานของรัฐในการขอข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ส่วนการขอข้อมูลข่าวสารระหว่างกรมสรรพากรกับธนาคารอาคารสงเคราะห์ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐด้วยกันย่อมเป็นไปตามระเบียบแบบแผนและธรรมเนียมปฏิบัติของราชการหรือตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น เมื่อกรมสรรพากรเป็นหน่วยงานของรัฐ กรมสรรพากรจึงมิใช่ผู้ทรงสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการฯ จึงไม่มีอำนาจที่จะรับอุทธรณ์เรื่องนี้ไว้พิจารณา อนึ่ง มีข้อสังเกตว่า ภาษีอากรที่กรมสรรพากรสั่งคืนผิดพลาดแก่บุคคลทั้งสี่และบุคคลดังกล่าวยังไม่ชำระเงินหรือส่งคืนเงินที่เกินกลับไปยังกรมสรรพากรนั้น เข้าข่ายเป็นภาษีอากรค้างที่กรมสรรพากรมีอำนาจตามประมวลรัษฎากรในการเรียกภาษีอากรที่คืนไปยังผู้เสียภาษีอากรกลับคืนมาได้ กรมสรรพากรควรใช้อำนาจตามกฎหมายดังกล่าว

คำสั่ง ที่ สค ๘/๒๕๕๗

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์นี้ไว้พิจารณา

นายสมยศ เชื้อไทย

หัวหน้าคณะที่ ๓

ศาสตราจารย์ ปรีดี เกษมทรัพย์

กรรมการ

นายสุพจน์ ไพบูลย์

กรรมการ

นายวรเจตน์ ภาคีรัตน์

กรรมการ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

หมายเหตุ ศาสตราจารย์ปรีดี เกษมทรัพย์ ลาป่วย จึงไม่ได้ลงนามในคำสั่ง